

KURJER WILEŃSKI

Wileńsko - Nowogródzki, Grodzieński, Poleski i Wołyński

Powołanie głównego doradcy dyplomatycznego w Anglii

rezultatem negatywnych rozmów Hitlera z Lordem Halifaxem

LONDYN. (Pat.) Zainteresowanie prasy angielskiej koncentruje się dookoła nominacji sir Roberta Vansittarta na utworzone specjalnie dla niego dotychczas stanowisko głównego doradcy dyplomatycznego rządu. Wszystkie dni dzienniki bez wyjątku podkreślają znaczenie utworzenia tego stanowiska i powierzenia go Vansittartowi.

Powszechnie posunięte to komentowane jest jako awans i definitywne umocnienie wpływów sir Roberta

Vansittarta. Podkreślano jest m. in., że na swym nowym stanowisku korzystać on będzie z prerogatywy bez pośredniego dostępu do premera, tak, jak z dostępu tego korzysta doradca gospodarczy rządu Friderik Leuty Ross. Biorąc pod uwagę wybitną osobistość sir Roberta Vansittarta, jego indywidualność oraz doświadczenie w sprawach polityki zagranicznej nabyte przez sprawowanie stałego kierownictwa Foreign Office przy 5 kolejnych ministrach spraw zagranicznych (Henderson, lord Reading, sir John Simon, sir Samuel Hoare i minister Eden), nominacja Vansittarta uważana jest za znaczne wzmocnienie w brytyjskiej polityce zagranicznej kierunku przezeń reprezentowanego.

Jak wiadomo, poglądy jego zmierzają do ścisłej współpracy z Francją i do maksymalnego spótgowania brytyjskich zbrojeń. Vansittart uchodzi ponadto za przeciwnika „osi kłzmy — Berlin” i za zwolennika wzmocnienia współpracy W. Brytanii z państwami wschodniej i półwschodniej Europy.

W kołach politycznych podkreślają, że utworzenie stanowiska głównego doradcy dyplomatycznego i powierzenie go Vansittartowi następuje po zwyciężeniu lorda Halifaxa w Niemczech, z czego wnioskuje o negatywnych rezultatach rozmów z kancleżem Hitlerem i innymi przewodzą-

ni Trzeciej Rzeszy.

Niektóre dzienniki porównują no we funkcje Vansittarta do działalności podróżujących ambasadorów nadzwyczajnych, jak np. amerykańskiego Norman Davisa i niemieckiego von Ribbentropa.

Podkreślany jest również fakt, że nowy stały podsekretarz stanu w Foreign Office sir Alexander Cadogan nie jest politykiem w rodzaju Vansittarta, lecz raczej „biurokratą dyplomatycznym” w najlepszym tego słowa znaczeniu i dlatego w kołach, zbliżonych do Foreign Office, zaznaczają, że nie ma obawy kolizji pomiędzy zakresem działania główn. doradcy dyplomatycznego, a stałego podsekretarza stanu. Na ogół przewidywane jest, że Cadogan poświęci się przede wszystkim nadzorowi nad aparatem brytyjskiej służby zagranicznej i kierować będzie pracą i organizacją centrali. Sir Robert Vansittart w zastępstwie min. Edena przyjmować będzie ambasadorów celem omówienia noszących z sytuacją międzynarodową. W ten sposób rola stałego podsekretarza stanu w Foreign Office automatycznie ulegnie pewnemu ograniczeniu, gdyż dotychczasowe funkcje ściśle polityczne przypadną doradcy dyplomatycznemu rządu.

Głosy prasy angielskiej są bezwzględnie na kierunek polityczny jednolite w życzliwej ocenie tej nominacji.

Gmachy Teruelu w gruzach

SALAMANKA. (Pat.) Radio Nacional podaje: Teruel został częściowo zniszczony przez artylerię czerwoną. Liczne gmachy leżą w gruzach. W ciągu dnia wczorajszego ulice zostały oczyszczone i ruch na nich przywrócony. Natychmiast po wkro-

czeniu wojsk do miasta przybyły urzędy opieki społecznej i intendentury celem zaopatrzenia ludności w żywność. Szkody, wyrządzone na kolejach zostały naprawione i połączenie z Saragossą będzie przywrócone niebawem.

Bitwa o Teruel była prowadzona przy 12 st. mrozie

ST. JEAN DE LUZ. (Pat.) Według nadeszłych tu wiadomości, bitwa o Teruel prowadzona była podczas burzy śnieżnej. Temperatura wynosiła 12 st. poniżej 0. W niektórych miejscach powłoka śnieżna sięgała 1 metr, utrudniając bardzo ruch wojsk, w szczególności artylerii. Natarcie powstańców na północ od Teruelu rozpoczęło się od miejscowości Valdecebro, podczas gdy na południu kolumny gen. Franco zbliżyły się do miejscowości Castralbo. Oddziały rządowe trzymają się jeszcze we wschodnich dzielnicach Teruelu. Spowodowany śniegiem manewr na skrzydłach musiał ulec osłabieniu, a kontynuowanie działań wojennych zależne będzie w dużej mierze od poprawienia się stanu pogody. Wojska rządowe podejmują gwałtowne przeciwnatarcie, aby powstrzymać pochód wojsk gen. Franco.

Bombardowanie Barcelony

BARCELONA. (Pat.) W sobotę pomiędzy godz. 19 a 20 samoloty powstańcze rzuciły na Barcelonę kilka

bomb. Liczbę zabitych obliczają na 40 osób.

Wojska rządowe zwyciężyły w Andaluzji

JEAN (Andaluzja). (Pat.) Jak podaje korespondent Havasa, wojska rządowe posunęły się na przód na froncie na południe od Jean w kierunku Alcala Real, zajmując nowe stanowiska na południe od Cerro Pe-

lea i na północ od drogi, wiodącej z Alcala Real do Priego. Marsz ten dokonany został niespodziewanie i wojska rządowe zajęły szybko teren o dużym znaczeniu strategicznym.

W razie wojny

Ameryka wystawi po 4 miesiącach 1.230 tys. armie

WASZYNGTON. (PAT.) — Płk. Johnson, zastępca sekretarza stanu obrony na rodowej, ogłosił w wojskowym miesięczniku „The Coast Artillery Journal” artykuł, poświęcony obecnemu stanowi armii amerykańskiej oraz szybkości, z jaką może być przeprowadzona jej mobilizacja w wypadku wojny. W artykule tym stwierdza on, że w razie niespodziewanego wybuchu wojny Stany Zjednoczone dysponować będą natychmiast 300-tysięczną armią, w miesiąc później 500-tysięczną, a po upływie 4 miesięcy — armią, liczącą

1.230 ludzi. Równocześnie donosi „New York Times”, że w najbliższym czasie zostanie utworzona baza wodnosamolotów na Alasce. Inna baza powstanie w pobliżu Sitka, gdzie już od dwóch miesięcy czynna jest eskadra, składająca się z 6 daleko dystansowych samolotów patrolowych. — Podobne bazy utworzone zostaną również na wyspie Kadiak, gdzie parlament ma rynek zakupił ostatnio potrzebne tonny, oraz na Wyspach Aleuckich.

Nasza noworoczna konfiskata

Nasz noworoczny numer został skonfiskowany. Na szczęście konfiskata miała miejsce w późniejszych godzinach tak, że nie potrzebowałmy wydawać drugiego nakładu. O powodach konfiskaty mówi pismo treści następującej:

PROKURATOR
SĄDU OKRĘGOWEGO
W WILNIE
Dnia 2 stycznia 1938 r.
Nr XIII. Z 32/38

Do
Redakcji „Kurjera Wileńskiego”
w Wilnie.

Na zasadzie art. 21 dekretu w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych z dn. 7 lutego 1919 r. (Dziennik Praw Nr 14, poz. 186) żądam zamieszczenia w najbliższym numerze „Kurjera Wileńskiego” następującego zaprzeczenia:

W związku z notatką, zamieszczoną w numerze 1 (4319) „Kurjera Wileńskiego” z dnia 1—2 stycznia 1938 roku p. t. „Echa procesu Dembińskiego” — stwierdzam, że treść wymienionej notatki, dotycząca Wicemurkatora Sądu Okręgowego w Wilnie Pana Stefana Wolskiego, nie odpowiada prawdzie i z tego też powodu wskazany numer czasopisma „Kurjer Wileński” uległ zajęciu.

Wz Prokurator
K. MURZA-MURZICZ.

Notatka, o której wspomina pismo prokuratorskie była zaczerpnięta z „Gońca Warszawskiego”, o którym nie wiemy czy został skonfiskowany, czy nie.

W „Gazecie Polskiej” z dnia 1 bm. i w „Kurjerze Porannym” z dnia 2 bm. w tej samej sprawie zostało zamieszczone oświadczenie p. posłanki Pełczyńskiej, które brzmi:

„Słowo wiadomości, które pojawiły się w prasie, oświadczam, co następuje:

W związku z mową prokuratora Wolskiego, której ustęp został wydrukowany w „Słowie” z dnia 21.XII.1937 r., a zawierał pod moim adresem zarzut, że jestem „niewiarogodnym świadkiem” oraz że „nie mam poczucia odpowiedzialności”, wystąpiłam do p. Marszałka Sejmu z prośbą o skierowanie mojej sprawy do sądu marszałkowskiego.

Sprawa lekceważącego zwrotu prokuratora „laka pani Pełczyńska” została zlikwidowana na innej drodze. Stwierdzam poza tym, że zeznania moje, jako świadka w procesie Dembińskiego i ławicy zostały w kilku nismach stołecznych i prowincjonalnych zniekształcone lub przytoczone zupełnie nieścisłe.

O „Gazecie Polskiej” i „Kurjerze Porannym” z całą pewnością wiemy, że nie zostały skonfiskowane w b. r. ani w Warszawie, ani w Wilnie.

Urząd prokuratorski nie jest sądem, a akt oskarżenia nie jest wyrokiem. Przemówienia i sposób oskarżania przez prokuratorów wolno krytykować każdemu śmiertelnikowi z zachowaniem oczywiście form, które by nie narażały na szwank powagi urzędu.

Otóż, jak przed konfiskatą, tak i obecnie po konfiskacie twierdzim, że oskarżyciele publiczni nie powinni podważać wiarygodności zeznań świadków odwodowych w taki sposób, jak to uczynił p. prokurator Wolski w stosunku do p. Pełczyńskiej, nawet gdyby świadkiem nie była osoba o tak pięknej ideowej przeszłości.

Chętnym się więc, że przemówienie p. prokuratora Wolskiego było bez echa, że na jego tle wyznałem dwie sprawy, o których wspomina w swym oświadczeniu posłanka Pełczyńska i, że jedna z nich została już zlikwidowana „na innej drodze”. O uchylenie naszej noworocznej konfiskaty będziemy zabiegali przed sądem.

Przyjazna wymiana telegramów między premierem rumuńskim Goga, a Mussolinim

RZYM. (PAT.) Między premierem rumuńskim Goga a Mussolinim nastąpiła wymiana telegramów. W odpowiedzi na telegram rumuńskiego premiera wysłanego z okazji objęcia przezeń rządów, Mussolini stwierdza,

że nie tylko wspólne pochodzenie łacińskie obu narodów, ale również wiele innych czynników powinno wpłynąć na urzeczywistnienie twórczej współpracy między narodem włoskim a rumuńskim.

Ambasador francuski w Berlinie wierzy w porozumienie między Francją i Niemcami

PARYŻ. (PAT.) — W kołach politycznych i parlamentarnych zwrócono uwagę na wystąpienie ambasadora francuskiego w Berlinie p. Francois Poncet, który na wzięciu noworocznym dla kolonii francuskiej w Berlinie, jako gorący zwolennik zbliżenia między Francją a Niemcami, w

przemówieniu swym, wysoce optymistycznym, oświadczył, iż wierzy w możliwość porozumienia francusko-niemieckiego i to nawet w najbliższym czasie. Ambasador zwrócił uwagę, iż atmosfera stosunków między Paryżem a Berlinem ostatnio wybitnie się polepszyła.

Tajemnicza śmierć kobiety i zaginięcie dziecka

KRAKÓW. (PAT.) — Władze bezpieczeństwa w Krakowie zajęły się rozwiązaniem zagadki tajemniczej śmierci kobiety i zaginięcia dziecka. Przed kilku dniami przybyła do krewnych w Krakowie żona kupca, Pola Edelman z Zawiercia. W ubrodę wraz ze swą siostrzenicą Franą Lu-nenfeld odwiedziła znajomych przy ul. Celnej w Podgórzu. Skąd udała się następnie do domu, dotąd jednak nie powróciła. Policja rozpoczęła poszukiwania za zaginioną, której zwłoki znaleziono przy

padkiem dopiero w wieczór sylwestrowy pomiędzy wsiami Rząską a Biezanowem w pow. krakowskim. Na zwłokach nie zauważono śladów gwałtownej śmierci, jak również śladów rabunku. Przeprowadzona sekcja zwłok zdaje się wskazywać na śmierć, spowodowaną porażeniem mięśnia sercowego. Towarzystwą zmarłej 4-letniej dziewczynki dotychczas, mimo energicznych poszukiwań, nie odnaleziono.

Lawina zasypała 70 narciarzy

WIEDEŃ. (PAT.) — Na stokach góry Schneeberg (2000 m) zasypała lawina grupę, składającą się z 20 wiedeńskich narciarzy. Ekspedycja ratunkowa wydobyla

z pod zwałow śniegu 12 narciarzy, którym zdołano zachować przy życiu oraz 5 trupów. Poszukiwania za pozostałymi trzema trwały.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej
Profesor IGNAICY MOŚCICKI
Warszawa — Zamek.

Zebrani w dniu 1 stycznia 1938 r. przedstawiciele duchowieństwa wszystkich wyznań, przedstawiciele władz wojskowych, sądowych, cywilnych, nauki, samorządu, organizacji i zrzeszeń społecznych i społeczeństwa oraz młodzież akademicka składają Panu Prezydentowi w dniu Nowego Roku wyrazy najgłębszej czci i hołdu.

LUDWIK BOCIAŃSKI
Wojewoda Wileński.

Pan Marszałek Polski
EDWARD ŚMIGŁY - RYDZ
Warszawa.

W imieniu własnym i obywateli Wilna i ziemi wileńskiej, zebranych w dniu Nowego Roku proszę Pana Marszałka o przyjęcie wyrazów najgłębszej czci i hołdu oraz zapewnienia żołnierskiego posłuszeństwa.

LUDWIK BOCIAŃSKI
Wojewoda Wileński.

Pan Prezes Rady Ministrów
Gen. FELICJAN SŁAWOJ-SKŁADKOWSKI
Warszawa.

W imieniu zebranych w dniu Nowego Roku przedstawicieli duchowieństwa wszystkich wyznań, władz wojskowych, sądowych, cywilnych, nauki, samorządu, organizacji i zrzeszeń społecznych oraz młodzieży akademickiej, składam Panu Premierowi i Rządowi Rzeczypospolitej wyrazy głębokiej czci oraz życzenia owoce pracy dla potęgi i wielkości Polski.

LUDWIK BOCIAŃSKI
Wojewoda Wileński.

W STAROSTWACH.

W dniu 1 stycznia, w godzinach południowych starostowie woj. wileńskiego przyjmowali życzenia noworoczne dla Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Polski Śmigłego-Rydza i Rządu. Przedstawiciele duchowieństwa, wojska, urzędów, organizacji i społeczeństwa poszczególnych powiatów składali swe podziękowania w wyłożonych księgach.

